

PÄIHTEIDENKÄYTÖN PUHEEKSI OTTO

Foorumi 27.8.2009
Sari Leinonen, apulaisylilääkäri
P-KSSK, huume- ja
lääkeriippuvuuspoliklinikka

HAASTEET

- Puheeksi otto ennen näkyvien haittojen ilmaantumista
 - Pelkkä puheeksi otto vähentää riskialtista käyttöä
- WHO:n suositus: selvitys perusterveydenhuollossa

MARJA AIRA; väitös 12/00

- Terveyskertomuksissa merkintä alkoholinkäytöstä 7%:lla
- Epämääräinen käyttömäärä
- Suurin osa merkinnöistä päivystyskäynneiltä
- Kroonisten tautien yhteydessä merkintä <20%:lla

-
-
- Potilaat vähättelevät käyttömääriään
 - Käytöllä on häpeällinen ja salattava leima
 - Potilaiden motivoitumattomuus
 - Neuvonnan ei uskota johtavan mihinkään
 - Neuvontaa ei osata
 - Ei seuranta neuvonnan tuloksellisuuden suhteen

HAASTE

- Suurkulutuksen kirjon hahmottaminen
- Hoidon piiriin pitää ottaa myös haitoista lievemmin kärsiviä

SUURKULUTUS

- Alkoholin käytöstä on haittaa tai siihen liittyy merkittävä riski haitasta
 - Riskijuominen
 - Haitallinen käyttö
 - Alkoholiriippuvuus
- Kuvaa riskiä alkoholin suhteen
- Auttaa hoidon valinnassa

ALKOHOLIN KÄYTÖN SELVITTÄMINEN

- Hoitosuhde ei vahingoitu kysymällä alkoholin käytöstä

AUDIT

- Apuna suurkulutuksen tunnistamisessa
- Rajana 8p, onko liian korkea naisilla?
- Pisteiden lisäksi hyödyllistä katsoa myös vastauksia
- Hyvä sensitiivisyys ja spesifisyys
 - 80% suurkuluttajia, jos tulos 8p
 - Näistä 20% ei todellisuudessa ole

LYHYTNEUVONTA

- Alkoholin suurkulutuksen hoitomuoto
- Riskijuominen ja haitallinen käyttö
- Voi lisätä hoitomotivaatiota
- 10% suurkuluttajista palaa kohtuukäyttöön tai lopettaa
- Vaikutus 1-2vuotta
- Kustannusvaikuttavuus
 - 1000 USD panos -> 5600 USD säästö

MOTIVOIVA HAASTATTELU

- Ellei lyhytneuvonta tuota tulosta, mutta potilas valmis työstämään asiaa
- Tavoitteena edistää muutosmotivaatiota
- Suurkulutuksen ja tavoitteiden välisen ristiriidan tutkiminen
- Myös lievästi alkoholiriippuvaiset

LOPUKSI

- Suomessa 500 000 alkoholin suurkuluttajaa
- Laajasti toteutettu lyhytneuvonta -> kymmenien tuhansien suurkuluttajien kohtuujuoaminen
- Perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen painottaminen